



Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository



Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

Уварова Евгения

Унтарурик ^и Аттарурик

Унтарурик

1887

281-64

4-76

Vlastiv

ԱՍՏՈՒԹՅԱՊԱՏԻՔ

Գ Ե Ր Ե Ր Զ Ա Ն Ի Կ Հ Ո Գ Ե Ւ Ո Ր Տ Ե Ա Ր Ն

2000

S E U F

Ա Տ Ե Փ Ա Ն Ո Ս Ի Պ Ե Տ Բ Ր Ա Ս Ի Փ Ժ .

ՊԱՏՐԻԱՐքԻ ՏԱՆԵ ԿԻԼԻԿԻԱՅ

ପ୍ରକାଶିତ ଦେଖିବାରେ ମହାନ୍ତିର ପାଠ୍ୟ ପାଠ୍ୟକାରୀ ଏବଂ ପାଠ୍ୟକାରୀଙ୍କ ପାଠ୍ୟକାରୀଙ୍କ ପାଠ୍ୟକାରୀଙ୍କ

3. 11. 11. 11. 11. 11. 11. 11.

ԵՒ Ի ՆԶԱԽԱԿ ԽՈՐՏՆ ՄԵՔԱԾՈՒՅՑ

• 9 b b c b

b c u v s u q u c s

ՈՒԽՏ ՄԻՒՐԱՐԵԱՆ Ի ՎԻԵՆԱ

प र क स ए उ न ब र र र र र र र र र

1887.



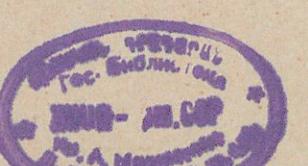
ինչ ափունք Փրովոնտեաց նույն ի ծայն ցնծոթեան, ափը
յազեաց առեալ խաղացուցանին զիսյտակերտն ծովս-
ներձ, որ արագ արագ ծովսմով սահեալ անցանէր և ի
Տաղարն ցանկակի նասանիք, պարդէն ազգը, միաբարս
թերամի յերանոթենս ընթանացին, յակեֆու կացեալ
ընդ մեծաշուր փառաւորութիւն Աստուածականի Գերիր-
շանիկ Հոգեւոր Ցիստն, շարժէն և թագաւորութիւնը, և բա-
ցեալ գլուխն առաջի Ամենասպանի Հոգեւոր Ցիստն՝ առպնչական
ի վանասոր լինել վիմթային: Վառէն յայնուած՝ և սիրու մեր, եթէ իցէ թէ
նասանիցէ և մեզ նիրանկարն պատուական Հիրոյու լինել: — Թոփչս առեալ
սրանայր երկիցս առանմին տալ մեզ աւետիս զայս ձեւ օրինակի «Եւ առ Զեզ
ընդ նույ անցցէ, որու՞ զորս ցանկայր»:

Եյօր անա ենա մեզ տեսանել զայն ժամ՝ երանելի: Զինչ ինչ Քեզ,
Ամենասպանի Գերերջանիկ Հոգեւոր Ցիստ, նանցուր առաջի.... Չեն մեր նանդեր-
ձանիր արրունեաց և մեծասպան փառաւորութիւնը, որովէն վայել իսկ Ամենա-
սպանի Գերերջանիկ Ծլրութեանը էին: Չեն ասու՞ն կամնարական ոսկեզարոն
որայ Հոնմայ, ոչ և յաղթական կամնար Պոմպէի կամ՝ մեծասպան մեւեիր
Կամիլեաց: Լուն տափոր և վոլոր և ընար, այլ լրեցմն և ըերանը: Օ՞ս
անոր: Խայտան ցնծոթեամբ և ուժգինս թնդան սիրու և ծերոյն և մանկան.
տպա մասից յանաց սիրան մեր լինել թարգման չերմանչերու ըլդից:

Օրնեալ է զարուս Քո, Աստուածականի Հոգեւոր Ցիստ, զի յոտնի
րուժ՝ անա օրնեցար մեր: Հիրանկարութեան Հորիաց չեար մեր արժանաւոր,
այլ Սիրու րո սնարզամեծար արժանիս արար զենք: Տացեն Քեզ Երկինը և՛
ասու՞ն և՛ անու՞ն արքուուր որու՞ շեմքն բաւական ի նասուցմանել: Էնոյ ինսանց
Քոց փոխարէն, յորս եղարքը մեր ի Բիւզանին վայելիցն, յոր և՛ մեզ ցու-
ցանել եկիր, պայծառացի Քո կենաց արեւ: Կեցցես, կեցցես, Ամենասպանի
Գերերջանիկ Հոգեւոր Ցիստ, յամնայր ամն, զուարթածակի ափը զազաթանալ
դալարացին նորոց. նորի ի Քեն վշարաց զան բաժակ, և յաջողութիւն յա-
մենայն ճանապարհ և՛ ի զործա Քո շնորհացեն Երկինը:

Ծնկալ, Աստուածականի Հոգեւոր Ցիստ, զարտարուղի չերո՞ իղձն՝ զոր
ի թերան մեր բարբառի Մէր, այլ թէ և՛ ըիր ուրանի էին մեր, ուսկայն ընեւը
ինչ նար նանել ի վեր՝ որ ինչ ասու՞ն ի միրս յուզցի:

41363 - ահ:



(24721-61)

64 - ԶԵՐ

h 863

Երջնեցք ձոր, բրդոր. վլտակը տուր կարկածիկ ձայն սպոր,
Որոց տմիկն հաւատացաւ տուր հնաւառց մեծի չօր.
Հրազդական գարուց յանդունակ եւս ժամանակ ցայժմ՝ նորդան
Մինչ հանգչիք տագին նորս նրջնար խաղադ ի Թորդան.
Տուր աւեսիս, ցըճացէ ուրս նորս տհինադ արդ ի փոս
Զիւր օրննութեան գաւակ բարդեակ բարձր ի զանոս ի պաշտոն:

Հնակ իրանիվ արժուան չոլիսիդ հօտքն խայտաց Դրիգորի,
Եւս պարբռագիւ ի թըշնամոյն, որ ցանք բնդիմ ողորի:
Որսկ նորինն արջէք Ցիրկը գՎարժնաւագին բանամաս,
Որ բնդ Ցիրկը խաննեկ զերասից ցայդ հնունաց տորջ երկնան,
Հրինեն եւ սյամ զանուն Մինիդ անաստ ամիր Ցիրկիրի,
Որոց փառոր եւ Պրուրճնաց ամուսն տորջ ռուրի:

Պատուեադ փառոր յառաքեց մեծապատիք ի Գրիշոյն,
Եւ թագական եւս յիշիանց ածեադ ի փոս մեծապայն,
Զիսնդ իցէ զի նամեցաւ ըզնոցը տարի Անրատանան
Մեծարել արդ ըրով մեծաւ կրիւս ըզնան ցայսը տան:
Ի ցըճալից ըրելու աւուրս Քնա ընճայէ զմեծարան
Պատուեադ յուրի չոլիսիդ մեծի Մինիժարաց ընակարան,
Որ զօրննութիւն աստուածուկ բերել եկիր ի բարձան,
Զնորոյն շնորհաց բաշխեալ զըրումն պատուական չօրս՝ զանախանձ:

Անքամնան արդ շնորհական բարբառու Ռևխուս մրայսան
Մասթեա բիւր ամն խաղադ, գործոց Քոց յաջող երս ամիսափան.
Անոս պամեալ բզմշաստակ Քոց երախունաց ի սրբնի,
Պաշտպանութեան Մինիդ յինել սրմանի միւս Արկորիս:
Են ծագեսկ, իրեղենմը յերկնից, մեծաշոր սաստ կամարին,
Յիկեղեցոյ բարզաւաճան, մերոց տման ի բարին,
Կացցէ զբանիւդ միշտ անվեկան Աջ Բարձրեղոյն նովանի,
Առ Քնա տեսնէ միշտ ցանկագի աւուրս Քո հօտ բնուսնի:

H

*Armeniae Te mitriferum Duce
Vienna mater maxima Caesarum
Fratrumque supplex gens salutat
Praesuleā rutilum corona!*

*Tu laude priscā Marteque nobilem
Gentem, subactam heu! Bistone nunc jugo
Christi remulces pace, luce
Atque crucis renovas trophyae!*

*Quo tollit Haemus culmen in aethera
Fluctusque jactat Bosporus impotens,
Quo Luna cornu tendit atrox
Saxa super Libani cruenta:*

*Eo jungis schismate dissita
Delubra, Romae fallere nesciae
Et dogmatum vincis avorum
Progeniem religas Parenti!*

*Tuā Sultanus mitior Osmanum
Virtute, pignus vorerat Annulum
Capto Leoni: ut honoraret
Ille Patrem, filiis oppressum.*



*Nunc hic resulges, quo pietas vocat
Unguenta fundens per caput optimi
Mechitharistarum Parenti
Pontificisque jubar serenum.*

*Et nos, minor gens, Te colimus Patrem
Crucis sequentes Te labarum Duce,
Tuisque signis, Marte sacro
In satanae scelerumque castra.*

*Vibramus enses! Ibumus impigri:
Romana virtus quā vocat et fides;
Praeibis! expectat triumphus
Hesperiis Orientem adunans!*

Pach der Stadt auf sieben Hügeln walst ein Pilger fromm und mild;
Krummstab führet seine Rechte, auf der Brust des Kreuzes Bild.
Auf dem Haupte ruht die Insel, Pallium zeigt die Würde sein,
Und das hehre Antlitz schließen silberweiße Haare ein.

Das ist jener Diener Gottes, dessen Wort so lieb und traut,
Dem von Gott in schweren Zeiten ward Armenia anvertraut;
Das — Sanct Gregors des Erleuchters treuer Sohn in Wort und That,
Der mit Recht ob seiner Tugend ward erhoben zum Primat!

Christi Stellvertreter Leo feiert in dem Vatican,
Und mit ihm die Christen alle: auf dem Land, im Ocean;
Denn seit jenem ersten Opfer, dargebracht zu Gottes Ehr'
Sind vergangen fünfzig Jahre, treu verlebt im Dienst des Herrn!

Selbst auch jener Fürsten Herzen, die entfernt vom Christen-Haupt,
Schlagen warm für König Leo widerrechtlich thronberaubt;
Und der Kaiser der Osmanen, Herrscher großer Christenschar,
Wollt' als Erster seine Gaben unserm Vater bringen dar!

In dem ganzen Reiche sahndet er nun nach dem rechten Mann...
Da erblickt er den erlauchten Patriarchen Azarian!
Und der Sultan spricht mit Freuden: Dem vertrau' ich voll und frei,
Azarian wird ziehn nach Roma: niemand dem dagegen sei.

Leo strecket Dir entgegen seine Arme hochbeglückt,
Und empfängt aus Deinen Händen die Geschenke ganz entzückt.
O, welch' wonnevoller Stunde! Aug' in Aug', und Herz zu Herz,
So sprachst Du mit heiligem Vater, von der Freude und vom Schmerz.

Reich beladen mit dem Segen, den Papst Leo gnädiglich
Gab zum Wachsthum der Armenia in dem wahren Glaubenslicht,
Kamst nach Vindobona endlich, dieser schönen Kaiserstadt,
Wo am blauen Donaustrande üppig wächst Mechithar's Saat.

Auf, ihr Brüder! heißt willkommen diesen hochgeehrten Gast,
Der bei uns heut' eingekehret zu genießen kurze Raft.
Läßt erschallen eure Lieder, bringt ihm dar der Liebe Pfand,
Und wie eure Herzen reden, handle stets auch eure Hand.

Gott vom Himmel! Sieh hernieder auf der Deinen kindlich Fleh'n,
Läßt uns diesen guten Hirten frohe Tage immer seh'n;
Segne Jesu, Hirt und Heerde, die Dein Blut gehiligt hat;
Steh' zu allen Zeiten ihnen mächtig bei mit Trost und Gnad'.

Pe, cui lo spirto d'un amor sublime
Agita e move ad opere feconde
Di carità verso le eccelse cime
Dove a un cennio divin l'alma risponde,

Te salutiamo ne le umili rime
Dove il cuor nostro trepido s'effonde,
Mentre Tu vieni a noi come a le prime
Genti apparve Colui che in Te s'asconde.

Oh vieni e reca il benedetto e pio
Verbo di fede, che germogli puri
Gaudi di pace e candida speranza:

E noi, raccolti in questa sacra stanza
Del riscatto comun, ne' dì venturi
Pensando a Te ci volgeremo a Dio.

Du bercail de Jésus la portion chérie
Qu'abrite en Orient le sol de l'Arménie,

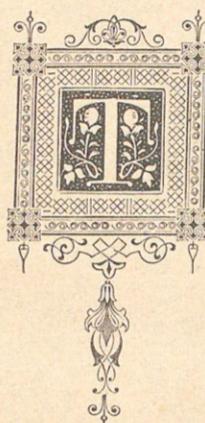
Nous envoie aujourd'hui son sublime Pasteur,
Un Prince de l'Eglise et haut Ambassadeur.

Le Vicaire du Christ et l'humaine puissance
Ont concentré sur Lui leur pleine confiance;
Par une glorieuse et douce mission
Il apporte du Ciel la bénédiction.

Salut sur notre rive, ô Prélat vénérable,
Qui veux bien nous bénir. D'un bonheur ineffable
Tu viens de Méchithar remplir l'humble maison
Et nous porter l'écho de la sainte Sion.

Jamais ses habitants n'oublieront cette joie
L'honneur et le bienfait que le Ciel leur envoie:
L'immortel souvenir marquera Ton séjour,
Unissant parmi nous reconnaissance, amour.

Gratitude sans fin à cette main bénie,
Qui dirige si bien nos frères d'Arménie.
Et voulut se charger de divine onction
En donnant du Seigneur la consécration.



hou Pastor of Christ's flock, all hail!
From Eastern shores thy feet
To this our **Alma Mater** turn
Our grateful joy to meet.

Thou Messenger of good all hail!
The trust which in thine hands
Is plac'd by nations' rulers wise,
Brings blessings on those lands.

Anointed one of Christ, all hail!
We know not how to say,
What joy and gratitude we feel;
Our hearts are full today.

Thou organ of God's Spirit hail!
To us thou dost unfold
Rich treasures of His heavenly grace;
How can our hearts be cold?

Thou Father of dear souls, all hail!
Nor think, we can forget,
The blessings which we owe to thee
So deep in mem'ry set.



الحضرما

دخواه وغنى عاجز آن هرزي حسن قبول ايله مسكن فقير آن هرزي تشريف وبو داعيريني تلطيفه وقو بولان عنایت عليه لينه
تشکرات مخصوصه عرض ايلرز

ذات شوکسمات حضرت پادشاهينك توجه واعقاد همایونلرینه مظہریله طرف اشرف تاحداريلرinden ماوزيت جليلي
حائز و عالم خريستيانينك ريس معظمي نزدنه کال التفات و تعطفانه نائل اولمش اولان ذات فضيلسمايلرلرینك بر مدحچك اولسون
مينانه عاجز آن هر زده بولنجه تيزلاري اوبله بر لطفدر که ذات رېتپناهيلرینه کال حرم و تعظيمي اولان جماعت رهبانيه منك الى الابد
خاطرنشان افخارى او له جقدر جماعت رهبانيه منك استabolinde و سار محللرده زيراداره روحانىه لرنه آسوده اولتلر حقنده اظهار
وابراز بیور مقده اولدقلرى هممات متولىيye مجبور اولدېغىز تشکرانى عرضه مسارت ايدر ز بوند بوله دخى حمایة عليه لينه
نائله كسب استحقاق ايمون المزدن كلان سعى وغيرى اجرا ايده جكمى و محابات جليله لينك نظر عاجز آن هر زده غايىلە قيتدار
بولندىغىز عرض و علاوه ايله حق داعيائمه منزده دوام توجه عاليلىرى استرحم ايلرز

طرف عاليلىرinden کورد يكىز اطف و كرمك و بىدىكى جسارت او زيرينه متبع معظمىز ولى نعمت پادشاهىز افندى من حضرتلرینه
اولان کال صدق و عبودىز يكانه سرمایه شرف و مفسرلىز الى قيام الساعه تدرستى و عافىله زور تخت سلطنت اوللىرى دعائى
ورد زيانز اولدېغىنک و حق ملوكانه من ده رايكان بیورىلە كلان عواطف سنية همایونلرینه قارشو تحميدات و تشکرات فائقة
عيستانه هرزي عرض عتبه عليا قىلدېغىز مبارك خاپكى مراغم احتوابي جناب شەھىداريلرینه ييانى رجا وغنى ايلرز

,*Ad multos annos*“ Father, hail!
May God preserve thy life,
For His own glory and for souls,
Prolong thy glorious strife.

Joy, thou of God's own Church, all hail!
Long may'st thou Her defend,
Bless'd be thou by thy country's voice
As now, so to the end.



عجا

Բուսկ որեմ զգածեալք թախմովեամք մնաշմք այս ի համբոյ նուիրական Առյոյ: Ժամանակն՝ որոյ չը մնա աղիք զորովոյ, առաքէ նրեշտուկ զժամն զայն թէ այս հասեա կայ անջատել գորդի ի չօրէ եւ զերախտառու յերախտառք, թէ մեկնեցին փառք մեր եւ ուրախմովին ի մէնջ:

Կասուածագանի Հոգենոր Տէր, իցէ մնա լեզու որ բարիցէ պատմե զի՞ս սէրն սէրու, զի՞ս միջն իսկ՝ բայց մանաւան յատրա յետինս յայտնիկ ցուցանել համեցար համերէն ուրիշի, հատեալ մանեալ զայնշափ մանապար երկայնաձիք, առ ի լինենց պատման մերոյ կատարեալ ուրախմովեամն, յայնշափ երախտին՝ տուեան ցայժմ վայելել Տանս Սերաստեան, յաւելեալ եւ զայն օճանել զգուի սորին զի՞ս Հայր սիրելի մեզ ի Քահանացապետ:

Զոյն շնթայ ունի որով զմեր սիրտ ընդ Քոյումի կապեալ պնդեցիք, անքակ պահել այսունեան մերոյ ֆութոյն գործ լինիցի, թէպէտ եւ վայրո բացահար եւ ամք ընդերկար՝ խորոց ի մէջ անկանցիցն: Պատմեցին այսունեան երարք եղարք զերախտին յազգաց յազգ, պատմեցին զատրս զայտսիկ զինդովեան:

Այս Գերապայման Վմինապանի Արքանայր մեր կայ առնաւուշեայ Ջոյոյ առ մեզ անկուպական սիրոյդ եւ ինաւոց, որով սէրուազին եւս սմանեալ անքացա զօնի ցանկափ Հոգենոր ընդ Քեզ եւ ընդ մեզ: Այսունեան հայեցին նախապազ, Ասուածագանի Տէր, աչք Քո զուարթացեալք ընդ Հայր մեր, որ պէտ զի պայծառանալ մեզ եւն բան զիւն ի փառ Մօր մերոյ Սրբոյ Եկեղեցոց, եւ ի շահ օգու եւ ի բարգաւաճան մերոյ ազգիս: Եւ ի այն իսկ ինսպրեմի խոնահական մեծարանոք՝ նեղու ի վերս մեր ամենեցուն զի՞ս զասուածաշնորհ օրնութիւնն, մինչ ուրու սրուազմիք եւ աղօթք անպակաս առ ի մէնջ լիցին ուղեկից ուղուց նասանել Քեզ ինալամիկ ի թեւս նողմնց՝ ի սփոփովին մեծ եւ յանպայմնն ուրախմովին հօտին առ ժամ՝ մի որբացելոյ ի Հովուէդ բաշէ:

Իւսուար՝ որ սատ սոր մեզ ի մնա խնարճի, երթայ զնայ այսոր սիրնել զմառազային ցանկափ լուսնի:



ԾԱ-ԶԱՅ

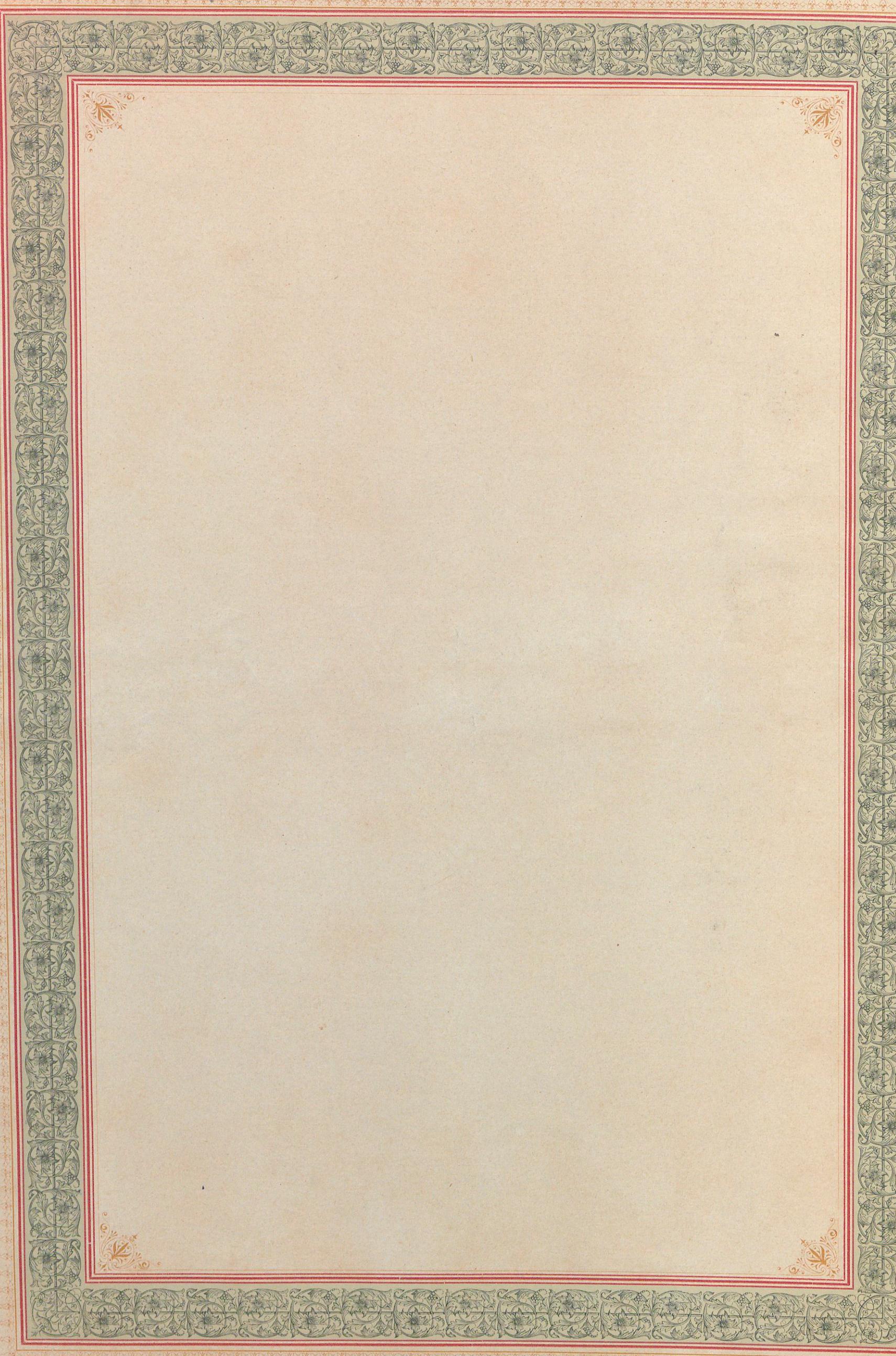
(2472/-5)



Խաչառիս-Գրադարան
ՀՀ Հանրապետություն

In 504.

Մ



ՀՀ Կազմակերպության
գրադարան

NL0775824

